

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ!

ازدواج و اهمیت آن!

(ترجمه)

پرسش

السلام علیکم ورحمت اللہ وبرکاتہ!

برادر محترم، اگر امکان دارد پرسش ام را پاسخ دهید!

من یک جوان مسلمان مجردم، الله سبحانه و تعالی، اسلام و آن چه را که حبيب و سردار ما محمد صلی الله علیه و سلم آورده و تطبیق اش کرده، دوست دارم. در منطقه ای زندگی می کنم که نه دین وجود دارد و نه اخلاق، از اسلام فقط نام و نشان برای ما مانده است و بس. شیوه تدریس در مدرسه ما مبارزه علیه اسلام است.

من نمی خواهم ازدواج کنم؛ چون مطمئن ام که توانایی حفظ پسران و دخترانم را در مسیر اسلام ندارم؛ اگر ازدواج کنم گویا که قوغ آتش را در دستم گرفته باشم. اولادهای من به زودی چیزهایی را می آموزند که به ضررشان است؛ بدین صورت من وقت کافی برای تعلیم شان ندارم؛ چون شغل ام به من اجازه نمی دهد؛ خانم نیز به سبب شغلی که دارد نمی تواند آن ها را تربیه کند.

خلاصه: احادیث زیادی پیرامون این که ازدواج کردن نصف دین است موجود است و فعلاً هم آن ها را خواندم. برعلاوه، حدیثی دیگری نیز موجود است که معنای آن این است: "مجردی فسق در امت است"؛ لہذا آیا این درست که اگر من ازدواج نکنم، دین ام تکمیل نمی شود؟ می خواهم پاسخ آن را از شما دریافت کنم، در حفظ الله بوده و جنت نصیب تان باد!

برادر شما **Абдуллах Ахьяров**

من دو پرسش دارم:

1- می خواهم ازدواج کنم، دختری را پیدا کرده ام که هیچ یک از نزدیکانش را نمی شناسم، تا این که اجازه ملاقات با دختر را کمایی کنم، پدرش محافظ آن دختر است و او از شخصیت من چیزی نمی داند که اجازه دیدار با دخترش را برایم دهد. طبق معمول، ملاقات من با دختر در باغچه ای عمومی و یا در قهوه خانه حاصل می شود. آیا همین ملاقات در خانه آن ها بهتر و خوبتر نیست؟ مخصوصاً خواهران احساس تردد و دودلی می کنند، به عدم جدیت و باورشان در هنگام ملاقات دور از خانه و یا در قهوه خانه که باعث رد کردن ادواج شان می شود.

2- بسیاری از برادران در این جا در قرم می خواهند ازدواج کنند؛ مگر بسیاری از خواهران برای این که درس و تدریس را منحیث سنت تکلیف خود قرار داده و آن را نسبت به ازدواج کردن ترجیح می دهند. در این جا من دوست دارم سؤال داشته باشم که آیا نزد

الله سبحانه و تعالی بهتر و خوبتر نیست که خواهران ازدواج را مقدم و مفضل نسبت به درس های شان در کانون های علمی سیکولاریزم بدانند؟

پاسخ

علیکم السلام و رحمت الله وبرکاته!

در این دو سوال مشابهت و ارتباطی است پیرامون ازدواج و اهمیت آن، از این جهت جواب من به هر دو سوال نزدیک ترین تفاوت را دارد، الله سبحانه و تعالی شما را هدایت و در این امر موفق بگرداند.

1- بدون شک که الله سبحانه و تعالی انسان ها را از یک مرد و زن پیدا کرد و بین آنها موده و رحمت را بر وفق احکام شرعی تنظیم کرد، الله سبحانه و تعالی می فرماید:

﴿وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ﴾

ترجمه: و یکی از نشانه های (دال بر قدرت و عظمت) خدا این است که از جنس خودتان برای شما همسرانی را آفرید تا در کنار آنان (در پرتو جاذبه و کشش قلبی) بیارامید و در میان شما و ایشان مهر و محبت انداخت (و هریک را شیفته و دل باخته دیگری ساخت، تا با آرامش و آسایش، مایه شگوفائی و پرورش شخصیت هم دیگر شوید و پیوند زندگی انسان ها و تعادل جسمانی و روحانی آنها برقرار و محفوظ باشد.)؛ مسلماً در این (امور) نشانه ها و دلایلی (بر عظمت و قدرت خدا) است برای افرادی که (درباره پدیده های جهان و آفریده های یزدان) می اندیشد.

2- بدون شک که اسلام عزیز به ازدواج تشویق می کند؛ پس ازدواج کنترل کننده چشم، محافظ فرج، آرام کننده نفس و حفاظت کننده دین است.

- بخاری از عبدالله رضی الله تعالی عنه خارج کرده که گفت: ما همراه با نبی کریم صلی الله علیه و سلم بودیم، او گفت:

«مَنْ اسْتَطَاعَ الْبَاءَةَ فَلْيَتَزَوَّجْ، فَإِنَّهُ أَعْضٌ لِلْبَصْرِ، وَأَحْصَنُ لِلْفَرْجِ، وَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَعَلَيْهِ بِالصَّوْمِ، فَإِنَّهُ لَهُ وَجَاءٌ»

ترجمه: هر که از میان شما توان ازدواج را داشته باشد؛ پس باید ازدواج کند؛ زیرا ازدواج کنترل کننده چشم و محافظ فرج است و هر که استطاعت ازدواج را ندارد، باید روزه گیرد؛ چون روزه، سپری برای طغیان آتش غریزه است.

- حاکم در مستدرک خود از انس بن مالک رضی الله تعالی عنه روایت کرده که رسول الله صلی الله علیه و سلم گفت:

«مَنْ رَزَقَهُ اللَّهُ امْرَأَةً صَالِحَةً، فَقَدْ أَعَانَهُ عَلَى شَطْرِ دِينِهِ، فَلْيَتَّقِ اللَّهَ فِي الشَّطْرِ الثَّانِي»

ترجمه: کسی را که الله سبحانه و تعالی زن صالحه نصیب کند، بدون شک که الله سبحانه و تعالی به دین اش کمک می کند؛ پس

بترسید از الله در بخش دوم زندگی تان. حاکم گفته، اسناد این حدیث صحیح است و ذهبی هم با صحت این حدیث موافق است.

3- سپس کسی که اراده ازدواج کردن را به خاطر عفت و پاک دامنی تکلیف خود می داند، آن شخص از جمله ای سه شخصی است که الله سبحانه و تعالی برایش کمک می کند. احمد در مسندش از ابی هریره روایت کرده که رسول الله صلی الله علیه و سلم گفت:

«ثَلَاثَةٌ كُلُّهُمْ حَقٌّ عَلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: عَوْنُهُ الْمُجَاهِدُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ، وَالنَّائِحُ لِيَسْتَعْفِفَ، وَالْمُكَاتِبُ يُرِيدُ الْأَدَاءَ»

ترجمه: سه کسی است که کمک شان به الله سبحانه و تعالی است: مجاهد در راه الله سبحانه و تعالی، کسی که در پی ازدواج و نکاح بوده و می خواهد عفت و پاک دامنی خود را حفظ کند و غلامی که ضرورت به پول دارد تا خود را آزاد کند.

4- بدون شک که رسول الله صلی الله علیه و سلم نهی کرده کسی را که توانایی ازدواج کردن را دارد و ازدواج نمی کند. سمره بن جندب از رسول الله صلی الله علیه و سلم روایت می کند:

«أَنَّهُ نَهَى عَنِ النَّبْتِ»

ترجمه: بدین معنا که رسول الله صلی الله علیه و سلم ما را از مجردی و عدم ازدواج منع کرده است.

ابن ماجه نیز این را روایت کرده است.

5- نبی کریم صلی الله علیه و سلم پدران را توصیه می کند که هرگاه کسی به شما قصد ازدواج را دارد که صاحب اخلاق و صاحب دین باشد ازدواج اش کنید، ترمذی از ابی هریره روایت می کند که رسول الله صلی الله علیه و سلم فرمود:

«إِذَا خَطَبَ إِلَيْكُمْ مَنْ تَرْضَوْنَ دِينَهُ وَخُلُقَهُ فَرَوْجُوهُ، إِلَّا تَفْعَلُوا تَكُنْ فِتْنَةٌ فِي الْأَرْضِ، وَفَسَادٌ عَرِيضٌ»

ترجمه: اگر کسی که از دین و اخلاقش راضی هستید، برای خواستگاری از شما خواستگاری کرد، زن مورد نظر را به عقدش در آورید؛ و گرنه فتنه و فساد بزرگی در زمین به وجود خواهد آمد.

ابن ماجه این لفظ را خارج کرده:

«إِذَا أَتَاكُمْ مَنْ تَرْضَوْنَ خُلُقَهُ وَدِينَهُ فَرَوْجُوهُ، إِلَّا تَفْعَلُوا تَكُنْ فِتْنَةٌ فِي الْأَرْضِ وَفَسَادٌ عَرِيضٌ»

ترجمه: اگر کسی که از دین و اخلاقش راضی هستید، برای خواستگاری نزد شما آمد، زن مورد نظر را به عقدش در آورید؛ و گرنه فتنه و فساد بزرگی در زمین به وجود خواهد آمد.

هم چنان رسول الله صلی الله علیه و سلم براین توصیه کرده که هرگاه می خواهید ازدواج کنید، زوجه صالحه و صاحب دین انتخاب نمایید که شوهر را احترام، اولاد را تربیه و خانه را بتواند حفظ کند. ابی هریره رضی الله عنه از رسول الله صلی الله علیه و سلم روایت می کند که فرمود:

«تُنَكِّحُ الْمَرْأَةَ لِأَرْبَعٍ: لِمَالِهَا وَلِحَسْبِهَا وَجَمَالِهَا وَلِدِينِهَا، فَاطْفُرُ بَدَاتِ الدِّينِ، تَرَبَّتْ يَدَاكَ»

ترجمه: با یک زن به خاطر چهارچیزش ازدواج صورت می‌گیرد: به خاطر مال و دارائی، اصل و نسب، حسن و جمال و ایمان و دین، سعی کنید زن دین‌دار، انتخاب کنید تا زندگی‌تان رونق یابد.

7- اما مفهوم حدیث است که می‌گوید: "خطاکارترین و فاسق‌ترین از امت، مجردها است" و این حدیث ضعیف است. احمد در مسندش ذکر کرده، مردی که از ابی ذر نقل می‌کند که گفت: نزد رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وسلم شخصی داخل شد که گفته شده عکاف بن بشر تمیمی است؛ پس رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وسلم برایش گفت:

«يَا عَكَافُ، هَلْ لَكَ مِنْ زَوْجَةٍ؟» قَالَ: لَا... قَالَ: «إِنَّ سُنَّتَنَا النَّكَاحُ، شِرَارُكُمْ عَزَابُكُمْ...»

ترجمه: ای عکاف! آیا ازدواج کرده‌ای؟ او گفت: نخیر، پس برایش گفت: بدون شک که نکاح از سنت ماست، بدترین و شرراندازترین شما مجردهای شماست... .

اسناد این حدیث به خاطر جهالت مرد راوی از ابی ذر ضعیف است. اضطرابی که در اسنادش واقع شده این موضوع را طبرانی و غیره از طریق بن الولید و هردوی آنها از معاویه بن یحیی خارج کرده، او از سلیمان بن موسی، او از مکحول، او از غضیف بن حارث و او از عطیه بن بسر که مهمل است. مازنی گفت: عکاف بن وداعه هلالی نزد رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وسلم... پس ذکر کرد. این حدیثی که معاویه بن یحیی و باقی آن را بن ولید نقل کرده، ضعیف است.

از این جهت مجردها در مجموع بدترین و شرراندازترین مردم نیستند؛ بلکه اشهرترین مجردها از سیرت و عمل‌کردشان دیده می‌شوند.

خلاصه: رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وسلم کسانی را که قادر به ازدواج هستند تشویق می‌کند، برای این که ازدواج محافظ دین، کنترل‌کننده چشم و محافظ فرج است. هم‌چنان رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وسلم نهی کرده کسانی را که از ازدواج کردن دوری می‌جوید... و بر توست ای سائل، اگر توانایی داری توصیه می‌کنم ازدواج کن، یک زن صالحه را انتخاب کن، نهایت تلاش‌ات را به خاطر تربیه اولاد صالح انجام ده، اخلاص به الله سبحانه‌وتعالی کن و رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وسلم را تصدیق نمود و توکل داشته باش! به خواست الله سبحانه‌وتعالی قادر به تربیه اولاد نیکو و صالحه خواهید شد. الله سبحانه‌وتعالی همراه با صالحین است.

8: اما سوالی که از جوان اوکراینی آمده، جواب‌اش چنین است:

أ- نبی کریم صلی‌الله‌علیه‌وسلم وصیت کرده، کسی که می‌خواهد با دختری خواستگاری و ازدواج کند، باید او را ببیند، قسمی که ترمذی ذکر کرده است. از بکر بن عبدالله المزنی از مغیره بن شعبه روایت کرده که او زنی را خواستگاری کرد که رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وسلم گفت:

«انظُرْ إِلَيْهَا، فَإِنَّهُ أُخْرَى أَنْ يُؤَدَمَ بَيْنَكُمَا»

ترجمه: آن را ببین زیرا که او برایت شایسته‌تر است، براین که بین هردوی شما پشیمانی پیش نیاید.

در بابی از محمد بن مسلمه، جابر، ابی حمید، ابی هریره و انس روایت است که این حدیث حسن است، حاکم هم صحیح شمرده و ذهبی هم موافق با این موضوع است.

لهذا این درست و مباح است که خواستگار خانه‌ای دختردار رفته و هردو کف روی آن را ببیند؛ مگر خلوت کردن و یا همراهی دختر بیرون رفتن اجازه نیست؛ زیرا که باهم اجنبی و نامحرم‌اند. از این جهت از سوال شما متعجب شدم که می‌خواهی دختر را مطابق اسلام درخانه‌اش ببینی و اما وقتی برای تو گفتند که برای ملاقات و دیدار باهم یک جای بیرون بروید، آماده می‌شوی! پس در سوال شما اندکی مشکلات وجود دارد.

ب- اما آن چه که در سوال آمده: آیا این درست است که دختر درس دانشگاهی‌اش را نسبت به ازدواج ترجیح دهد؛ درحالی که کسی به خواستگاری‌اش بیاید که او دارای اخلاق و دین بوده باشد؛ لهذا درست است که به حدیث رسول الله صلی الله علیه و سلم عمل شود که ترمذی از ابی هریره رضی الله عنه روایت کرده که رسول الله صلی الله علیه و سلم فرمود:

«إِذَا خَطَبَ إِلَيْكُمْ مَنْ تَرْضَوْنَ دِينَهُ وَخُلُقَهُ فَرُجُوهُ، إِلَّا تَفْعَلُوا تَكُنْ فِتْنَةٌ فِي الْأَرْضِ، وَفَسَادٌ عَرِيضٌ»

ترجمه: هرگاه کسی که از دین و اخلاقش راضی هستید، برای شما خواستگاری کند، زن مورد نظر را در عقدش درآورید، وگرنه فتنه و فساد بزرگی در زمین به وجود خواهد آمد.

ابن ماجه به این لفظ ذکر کرده است:

«إِذَا آتَاكُمْ مَنْ تَرْضَوْنَ خُلُقَهُ وَدِينَهُ فَرُجُوهُ، إِلَّا تَفْعَلُوا تَكُنْ فِتْنَةٌ فِي الْأَرْضِ وَفَسَادٌ عَرِيضٌ»

ترجمه: ابن ماجه این لفظ را خارج کرده: اگر کسی که از دین و اخلاقش راضی هستید، برای خواستگاری نزد شما آمد، زن مورد نظر را به عقدش درآورید؛ وگرنه فتنه و فساد بزرگی در زمین به وجود خواهد آمد.

در خاتمه، توصیه من برای کسی که توانایی ازدواج کردن را دارد، این است که با زن صالحه ازدواج کند و این حسنه دنیا است، قسمی که در عمده القاری شرح صحیح البخاری از علی رضی الله عنه نقل کرده، آمده است:

«الْحَسَنَةُ فِي الدُّنْيَا الْمَرْأَةُ الصَّالِحَةُ، وَفِي الْآخِرَةِ الْجَنَّةُ» الواردة في الآية الكريمة: «رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ»

ترجمه: کار نیکو در دنیا ازدواج با زن صالحه و در آخرت جنت است؛ همان گونه آیه کریمه است که: پروردگارا، ما را در دنیا و آخرت از جمله‌ای نیکوکاران بگردان و ما را از عذاب جهنم برهان!

27 ربیع الثانی 1435 هـ.ق

27 فبروری 2014 م

مترجم: محمد حبيبي